

Monumentnummer*: 525441

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 1 juli 2002
Kadaster deel/nr: 82901/31

Monumentnaam**

A. Houtman & Co

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>				
Schiedam	Schiedam	Zuid-Holland				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Westfrankelandsestraat	11		3117 AJ	Schiedam		
Westfrankelandsestraat	13		3117 AJ	Schiedam		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>		
Schiedam	M	7438	A2			
Schiedam	M	7438	A1			
Schiedam	M			7331		

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Duo voormalige BRANDERIJEN annex DISTILLEERDERIJEN gebouwd in 1872 in Eclectische stijl naar een ontwerp van architect M. Wouterlood.

De panden zijn typologisch representatief voor de huisvesting van deze specifieke productiefase binnen de jeneverbedrijfstak in de laatste grote bloeiperiode (1850-1880) van de (kleinschalige) Schiedamse Jeneverindustrie. Karakteristiek is de asymmetrische gevelindeling die het gevolg is van de opstelling op de begane grond van de (bredere) beslagbakken aan één zijde van de branderij en de ketelapparatuur aan de andere zijde. De situering van de brede deuren in het midden van de verdieping is bij dit duo origineel. (Veelal hadden branderijen links of rechts op de verdieping alleen een smalle deur.)

NB: Tegen de achtergevel van nummer 13 is een brandtrap naar de eerste verdieping geplaatst en een venster in

een deur veranderd.

Omschrijving

De voormalige branderij en distilleerderij zijn boven een hardstenen plint, opgetrokken in baksteen op een rechthoekige plattegrond. De panden bestaan uit een hoge begane grond verdieping en een kapverdieping onder een met pannen gedekt zadeldak dat met de nokrichting haaks op de straat staat. De gespiegelde voorgevels zijn gevat tussen lisenen die onderling verbonden zijn door een uitgemetselde, getrapte lijst die de lijn van de tuitgevels volgt. De tuitgevels zijn afgewerkt met een overstekende geprofileerde kroonlijst. De gevels zijn voorzien van een kordonlijst van kops metselwerk.

Op de begane grond bevinden zich respectievelijk rechts (nummer 11) en links (nummer 13) van het midden dubbele openslaande inrijpoorten met daarboven een segmentboogvormig bovenlicht voorzien van diefijzers. De poorten zijn gevat tussen hardstenen pilasters die de segmentboogvormige rollaag ondersteunen. De rollagen bevatten natuurstenen sluitstenen waarin het bouwjaar (1872) is gegraveerd. Links en rechts van de poorten bevinden zich zijn respectievelijk twee en één hoger in de gevel geplaatste, segmentboogvormige vensters met openslaande ramen, een natuurstenen waterdorpel en een strekse rollaag. Ter hoogte van de verdieping bevinden zich in het midden van de gevels segmentboogvormig dubbele deuren bekroond door een strekse rollaag met een natuurstenen sluitsteen. Boven de deuren bevinden zich hijsbalken met daarboven vierkante ventilatieroosters. De deuren worden geflankeerd door twee segmentboogvormige vensters voorzien van strekse rollagen en natuurstenen waterdorpels en diefijzers. Onder de hijsbalk zijn bij beide panden natuurstenen naamplaten ingemetseld. Nummer 11 draagt de naam "DISTELLEERDERIJ", nummer 13, "A. HOUTMAN & Co". De identieke achtergevels van de voormalige branderijen annex distilleerderijen bevatten op de begane grond vier, hoger geplaatste brede vensters en op de verdieping vier smallere vensters. Alle vensters zijn segmentboogvormig, bekroond met strekse rollagen en voorzien van gemetselde waterdorpels en diefijzers. Onder de nok bevindt zich een rondlicht. De zijgevels zijn opgetrokken in gele IJsselsteen. In de zijgevel van nummer 11 is geheel links nog een deel van een voormalige segmentboogvormige inrijpoort te zien. Deze gevel heeft ter hoogte van de zolderverdieping zes segmentboogvormige vensters bekroond met strekse rollagen en voorzien van gemetselde waterdorpels en diefijzers. De zijgevel van nummer 13 heeft op de zolderverdieping nog twee vensters. In alle gevels zijn ter hoogte van de balklaag eenvoudige muurankers met rechte schieters aangebracht. In de zijgevels bevinden zich ter hoogte van de balklaag ook nog de oorspronkelijke vierkante ventilatie-openingen.

De inwendige structuur van beide panden wordt bepaald door een samengestelde balklaag. Op de begane grond wordt de dubbele onderslagbalk gesteund door twee rijen houten standvinken. De kapconstructie bestaat uit een reeks spanten in de vorm van hangwerken.

Waardering

Duo voormalige branderijen annex distilleerderijen, gebouwd in Eclectische stijl in 1872, als karakteristiek gebouwtype voor de laatste grote bloeiperiode (1850-1880) van de (kleinschalige) Schiedamse brandersbedrijvigheid van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde, alsmede vanwege de uitzonderlijke gaafheid van met name het exterieur en de beeldbepalende waarde aan de Westfrankelandsestraat.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie

Distilleerderij

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Branderij